

GJELDER FOR STUDIEÅRET 2010/2011

GRA 6259 Videregående emner i økonomi- og virksomhetsstyring

Studium

Master i Regnskap og revisjon

Kursansvarlig

Institutt

Institutt for regnskap - revisjon og jus

Semester

Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng

6

Undervisningsspråk

Norsk

Innledning

Fagfeltet økonomistyring har gjennomgått store endringer de senere årene, blant annet gjennom en sterkere kobling til ledelses- organisasjons- og strategifagene og gjennom en tydeligere orientering mot relevant beslutningsinformasjon for ledere på ulike beslutningsnivåer. I denne sammenheng rettes oppmerksomheten i større grad mot styring av endringsprosesser enn mot optimalisering i en gitt aktivitetsstruktur. Som revisor bør en være kjent med nyere konsepter, metoder og modeller for utvikling av beslutningsinformasjon og prestasjonsstyring.

Læringsmål

Kunnskapssmål

Studentene skal tilegne seg kunnskap om:

- Egenskaper til viktige kalkulasjonsmodeller.
- Flerdimensjonal prosessanalyse og hvordan denne analysen forholder seg til produktivitet, effektivitet, ustabilitet, og udekkete kundebehov.
- Forutsetninger bak tradisjonell budsjettering når det gjelder koblingen mellom strategi og styring, og være i stand til å diskutere disse forutsetningene på en kritisk måte.
- Sentrale begreper og sammenhenger i lineær programmering og hvordan denne metoden kan benyttes til å samordne kapasiteter i en aktivitetsskjede.
- Grunnleggende forklaringsmodeller for opphavet til konkurransemessige fortrinn.
- Hvordan strategier blir til og implementeres i henhold til retorikken bak balansert målstyring.
- De grunnleggende forutsetningene om hvordan organisasjoner fungerer og verdier skapes som bortenfor budsjettering-filosofien er basert på.
- Hovedprinsippene om styring som anvendes i beyond budgeting-filosofien samt hvilke styringsmodeller filosofien anviser som alternativer til det tradisjonelle budsjettet.
- At spørsmålene om hvordan organisasjoner fungerer og verdier skapes ikke nødvendigvis har entydige og allmenngyldige svar, og dermed at det heller ikke finnes entydige og allmenngyldige svar på hvilken type styring som fungerer best.
- Økonomisk teori for motivasjon og belønningssystemer, herunder alternative teoretiske tilnærminger.
- Sentrale empiriske funn om motivasjon og belønning.

Ferdighetsmål

Studentene skal opparbeide ferdigheter når det gjelder å:

- Strukturere og løse ulike ressursallokeringsproblemer i en aktivitetsstruktur.
- Foreslå og vurdere kapasitetsjusteringer basert på løsningen av LP-problemer.
- Posisjonere ulike styringssyn og styringskonsepter - finansiell budsjettering, balansert målstyring og bortenfor budsjettering - i forhold til hverandre med hensyn til hvilke forutsetninger de bygger på om hvordan organisasjoner fungerer og verdier skapes.
- Diskutere gyldigheten av alternative styringskonsepter.
- Diskutere implikasjoner av at modellforutsetningene til balansert målstyring ikke er gyldige.
- Redegjøre for hovedtrekkene i rammeverket for Levers of Control, herunder hovedtypene av styringssystemer.
- Kunne vurdere styrker og svakheter med ulike økonomiske insentiver og vurdere når ulike tiltakene fungerer best.

Forkunnskaper

Bachelor i økonomi og administrasjon eller tilsvarende studier som kvalifiserer til opptak til studiet

Obligatorisk litteratur

Bøker:

Kaplan, Robert S. and Anthony A. Atkinson. 1998. Advanced management accounting. 3rd ed. Upper Saddle River, N.J. : Prentice Hall. chapter 13 and 14

Lazear, Edward P. 1995. Personnel economics. Cambridge, Mass . : MIT Press. selected parts distributed on It's learning

Sending, Aage, Tor Tangenes og Svein H. Gjønnnes. 2007. Driftsregnskap og budsjettering : økonomi- og virksomhetsstyring. 2. utg. Bergen : Fagbokforlaget

Artikkelsamling:

A collection of articles from Harvard Business Review and Management Accounting (among others) will be made available at the start of the course

Annet:

-I løpet av kurset kan det bli delt ut materiale på flere emner som er relevante for kurset og eksamen

Anbefalt litteratur

Bøker:

Simons, Robert. 1995. Levers of control : how managers use innovative control systems to drive strategic renewal. Boston, Mass.: Harvard Business School

Artikler:

Baker et. al.. 1988. Compensations and Incentives: Practice Vs. Theory. Journal of Finance. 43 (3)

Gibbons, R. 1998. Incentives in organizations. Journal of Economic Perspectives. 12,4

Lazear, E.P. 2000. Performance pay and productivity. American economic review. 90 (5)

Emneoversikt

1. Prosess- og aktivitetsanalyse

Egenskaper til viktige kalkulasjonsmodeller

Flerdimensjonal prosessanalyse og andre prosessorienterte metoder

Kapasitetsanalyse ved hjelp av lineær programmering

2. Alternative styringsmål og styringskonsepter

En introduksjon av balansert målstyring

Idegrunnlaget for beyond budgeting

Praktiske implikasjoner av beyond budgeting

Levers of Control

Et kritisk blikk på balansert målstyring

3. Incentiver og atferd

Agentmodeller

Incentivmodeller

Atferdsøkonomi

Dataverktøy

Excel

Læreprosess og tidsbruk

En arbeidsmengde på 160-180 timer forventes i et kurs på 6 ECTS.

Kurset vil bli gjennomført ved en kombinasjon av forelesninger, gruppearbeid og diskusjoner.

Selv om det ikke er krav til fremmøte i alle kurs er det studentens ansvar å fremskaffe informasjon gitt i klassen som ikke er lagt ut på It's learning, hjemmesider eller i tekstbøker.

Eksamen

3 timers skriftlig eksamen.

Utfyllende informasjon vedrørende evaluering utover det som fremkommer i kursbeskrivelsen gis i klassen. Dette kan være informasjon vedrørende krav til fagoppgaver eller andre innleveringer, og/eller hvor klassesdeltakelse inngår i evalueringen.

Eksamenskoder(r)

GRA 62591 teller 100 % for å oppnå godkjent karakter i kurset GRA 6259.

Hjelpemidler til eksamen

BI-definert eksamenskalkulator er tillatt.

Under punktet eksamensinformasjon i studiehåndboken på web finnes det definisjoner av hjelpemidler ved skriftlig skoleeksamen. Legg særlig merke til bruk av kalkulator og ordbok.
<http://www.bi.no/studiehandbok/hjelpemidler>

Kontinuasjon

Kontinuasjon avholdes ved neste ordinære eksamen. Dersom det er devalueringer i kurset, og devalueringene har separate eksamenskoder kan hver av disse deleksemene kontinueres i. Ved en eksamenskode må hele kurset tas på nytt dersom man ønsker å kontinuere. Ved kontinuasjonseksamen vil det påløpe kontinuasjonsavgift.

Tilleggsinformasjon

Tillitt og redelighet er avgjørende for all akademisk virksomhet. Å vise akademisk redelighet er faglige ansattes og studenters ansvar, og prinsippene er nedfelt i BIs regelverk.

Notater, oppgaver eller personlige konsultasjoner basert på tidligere semesters arbeid må ikke benyttes. Alle oppgaver som leveres inn kan bli skannet for plagiering gjennom Ephorus i It's learning. Brudd på regelverket vil håndteres i henhold til BIs *Forskrift om studier og eksamen*. Ta kontakt dersom du har spørsmål om prinsippene for akademisk redelighet.